

คำถาม : อุตสาหกรรมรถยนต์ของเวียดนามเป็นอย่างไร

คำตอบ : เวียดนามนับเป็นตลาดที่มีศักยภาพสูงในการเข้าไปลงทุนในสาขาการผลิตต่าง ๆ รวมทั้งอุตสาหกรรมรถยนต์ โดยมีปัจจัยเกื้อหนุนจากเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ประกอบกับรัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญอย่างจริงจังกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมรถยนต์

◆ โครงสร้างอุตสาหกรรม

ปัจจุบันเวียดนามมีโรงงานประกอบรถยนต์ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนท้องถิ่นจำนวน 12 แห่ง มีเงินลงทุนรวม 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ การผลิตส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบชิ้นส่วนยานยนต์ประเภทสำเร็จรูป (Completely Knocked Down : CKD) และชิ้นส่วนยานยนต์กึ่งสำเร็จรูป (Semi Knocked Down : SKD) เพื่อนำมาประกอบรถยนต์ แต่ในปีเวียดนามนำเข้าสินค้าในหมวดยานยนต์เป็นมูลค่ากว่า 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในด้านการผลิต ปัจจุบันเวียดนามมีกำลังการผลิตรถยนต์ประมาณ 150,000 คันต่อปี อย่างไรก็ตามความต้องการรถยนต์ในเวียดนามมีไม่ถึง 1 ใน 3 ของกำลังการผลิต เนื่องจากรายได้เฉลี่ยต่อหัวของชาวเวียดนามยังอยู่ในระดับต่ำราว 640 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี ขณะที่ราคารถยนต์ในเวียดนามอยู่ในระดับสูงมาก อาทิ รถยนต์ TOYOTA CAMRY ราคา 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็น 2.5 เท่าของราคาจำหน่ายในญี่ปุ่น ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่เวียดนามเก็บภาษีการบริโภคพิเศษ (Special Consumption Tax) สูงขึ้นจากอัตราร้อยละ 24 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 40 ในปี 2548 และมีแนวโน้มจะปรับขึ้นเป็นร้อยละ 70 ในปี 2550

อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี 2545 ความต้องการรถยนต์ในเวียดนามเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 13-17 ต่อปี จนอยู่ที่ระดับ 40,000 คันต่อปีในปัจจุบัน และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 100,000 คันต่อปีในปี 2553

◆ ข้อจำกัดและนโยบายในการพัฒนา

อุตสาหกรรมรถยนต์ของเวียดนามยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น จึงมีข้อจำกัดในการพัฒนา โดยเฉพาะการที่อุตสาหกรรมสนับสนุน อาทิ อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ ยังไม่สามารถรองรับการผลิตในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ ทำให้เวียดนามต้องนำเข้าชิ้นส่วนรถยนต์จากต่างประเทศจำนวนมาก ขณะเดียวกันตลาดรถยนต์ของเวียดนามมีขนาดเล็ก เนื่องจากกำลังซื้อโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ ระบบการคมนาคมขนส่งในเวียดนามยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร อีกทั้งรัฐบาลเวียดนามจำกัดความเร็วของรถยนต์ไว้ไม่เกิน 50 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีส่วนทำให้ชาวเวียดนามเลือกเดินทางด้วยวิธีอื่นแทนรถยนต์

ในด้านนโยบายสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ ปัจจุบันรัฐบาลเวียดนามพยายามผลักดันให้โรงงานประกอบรถยนต์หันมาใช้วัตถุดิบและชิ้นส่วนในประเทศมากขึ้นเพื่อทดแทนการนำเข้า พร้อมทั้งดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ด้วยการเสนอสวัสดิการพิเศษต่าง ๆ ส่งผลให้นักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะนักลงทุนญี่ปุ่นหลายรายย้ายฐานการผลิตมายังเวียดนาม ซึ่งคาดว่าจะส่งผลดีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์โดยรวมของเวียดนาม

◆ **อุตสาหกรรมรถยนต์ของเวียดนามภายหลังเข้าเป็นสมาชิก WTO**

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ให้ได้ทันภายในปี 2549 เวียดนามได้ดำเนินการปรับลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าประเภทต่าง ๆ รวมถึงรถยนต์และชิ้นส่วน ล่าสุดเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2549 เวียดนามได้เริ่มทยอยลดอัตราภาษีนำเข้ารถยนต์และรถยนต์ใช้แล้ว ส่งผลให้ผู้ผลิตรถยนต์ในประเทศปรับราคาจำหน่ายลงทันที การแข่งขันในตลาดรถยนต์ของเวียดนามจึงมีความเข้มข้นขึ้นทุกขณะ

เป็นที่คาดว่า การเข้าเป็นสมาชิก WTO ของเวียดนามจะส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมรถยนต์ทั้งในด้านชิ้นส่วนนำเข้าที่มีราคาถูกลง รวมทั้งการย้ายฐานการผลิตรถยนต์จากต่างประเทศเข้ามาในเวียดนามมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อการจ้างงานในประเทศ ตลอดจนช่วยยกระดับการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต ขณะที่ผู้บริโภคจะได้รับประโยชน์จากการที่ราคารถยนต์มีแนวโน้มลดลง ซึ่งในที่สุดจะมีส่วนช่วยสร้างโอกาสให้กับอุตสาหกรรมรถยนต์ของเวียดนามในการก้าวไปสู่การเป็นฐานการผลิตรถยนต์ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของภูมิภาคในอนาคต

ส่วนวิเคราะห์เศรษฐกิจ ฝ่ายวิชาการ

กันยายน 2549